

ЦЪРКОВЕН ВЕСТНИК

ИЗДАНИЕ НА БЪЛГАРСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА ЗА РЕЛИГИОЗНА И ЦЪРКОВНО-ОБЩЕСТВЕНА ПРОСВЕТА

ГОДИНА СП, БРОЙ 9

СОФИЯ, 1 – 15 МАЙ 2002 г.

ЦЕНА 0,50 лв.

http://synpress.bglink.net, e-mail: synpress@bglink.net

Х Р И С Т О С В О З К Р Е С Е !

Патриаршеско и Синодално пасхално послание

ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ!

Влюблени чедо на светата ни Църква,

Осенени сме от силата на пасхалната радост, която ни дарява празникът на празниците и тържеството на тържествата – славното Христово Възкресение. Това най-велико събитие в световната история ни подтиква към духовен размисъл и към вникване в неговото съдържание.

Не можем да говорим за Възкресението Христово, без да погледнем към Кръста на Голгота, защото те са неделимо свързани помежду си.

Кръстната смърт на Богочовека Исус Христос бе в плана на Божието домостроителство като безусловно необходима в делото на изкуплението. Исус Христос често напомня, че Той е дошъл на земята, за да пострада и умре; че тази смърт е предказана от старозаветните пророци (срв. Лука 24:26-27; 22:22. Иоан 3:14-15); че когато бъде издигнат на Кръст, ще привлече всички към Себе Си (Иоан 12:32).

В духа на тези Христови слова, разкриващи необходимостта от кръстната Му жертва и нейното значение, е и проповедта на апостолите. Те наричат смъртта на Исус Христос изкупителна жертва за нашите грехове (срв. Рим. 8:3. Евр. 9:26. 1 Иоан. 4:10). Исус Христос е Първосвещеник, Който принася жертва за греховете и Сам е жертва, т. е. принасящ жертва и приносим в жертва (срв. Евр. 5:1-10; 7:26-28; 9:11-19; 10:1-28).

Изкуплението на човечеството от греха не започна на Голгота. Там то завърши, а началото му е още при Боговъплъщението, прониква целия земен живот, учене и служение на Исус Христос. Кръстната смърт е завършителният момент на жертвоприношението Христово. „Свърши се!“ (Иоан 19:30), казал Спасителят, умирайки на Кръста. Жертвоприношението свърши, жертвата е принесена.

Исус Христос принесе Себе Си в жертва не само като човек, но и като Син Божи, т. е. като Богочовек. Именно поради това Неговата жертва има универсално значение, което е неизмеримо с човешка мярка. Смъртта на Богочовека заменила смъртта на всички човещи.

Исус Христос претърпял страдания и смърт в изпълнение волята на Своя небесен Отец (срв. Иоан 6:38). Христос принесял Себе Си в жертва доброволно, а не по принуда (срв. Иоан 10:17-18). Кръстната жертва за спасението на човечеството е жертва на любовта Божия към сътворения от Бога свят (срв. Иоан 3:16).

Човешката история знае много случаи, когато хора на смелия дух и чистите пориви са умирали в името на възвишени идеали, в името и за благо на другите. И тяхната жертва е служела и служи за пример на поколенията. Но няма случай в историята, когато и най-смелите герои, след като е пожелавал живота си, да го върне отново. Това е така, защото никой няма власт над смъртта. Такава власт има само Бог, Който е Господар на живота и на смъртта. Синът Божи, Богочовекът Исус Христос е единственият, Който пожертва Своя живот на Голгота за изкуплението на човечеството от грехо-

та и смъртта. И същевременно Той е единственият, Който чрез смъртта Си победи смъртта и „възкръсна в третия ден, според Писанията“ (чл. 5 от Символа на вярата).

Възкресението Христово е неповторимо спасително събитие в цялата човешка история. В него и чрез него се утвърждава и напълно се възприема Голготската жертва. Без Възкресението Кръстната смърт се обезсмисля, както се обезсмисля и Възкресението без Кръста. „Ако Христос не е възкръснал, то празна е нашата проповед, празна е и вашата вяра... Но ето, Христос възкръсна от мъртви и за умрелите стана началък“ (1 Кор. 15:14, 20). Основата на апостолската проповед е Възкресението Христово.

Възкресението на Исус Христос е най-убедителното доказателство, че всеки един от нас ще бъде възкръсен, защото Христос възкръсна като Човек. С Неговото Възкресение е поставено началото на възкресаването на човещите. „Ако вярваме, че Исус умря и възкръсна, то и починалите в Исуса Бог ще приведе с Него“ (1 Сол. 4:14). „Знаем, че Който възкреси Господа Исуса, ще възкреси и нас чрез Исуса“, убедено свидетелства светият апостол (2 Кор. 4:14).

Възкресението Христово е пълно осмисляне и оправдание на Кръстната жертва. Човечеството не познава друго религиозно учение, което преди радостта да разкрива смисъла на страданията, преди тържеството да говори за унижението и на основата на унижението да утвърждава радостта. И това е така, защото християнството единствено има за основоположник не човек, а Богочовек. Като Божи Син Исус Христос е дал съвършено, божествено учение, като Човек го е облякъл във възможно най-подходяща човешка форма, засвидетелствал го е чрез личния Си живот, утвърдил го е чрез Кръстната Си смърт и го е запечатал със славното Си Възкресение.

Проникната от силата и значението на Христовото Възкресение, Православната църква го отразява богато в иконографията, възвеличава го с подходящи слова и богослужебни песнопения. Едно от песнопенията, което е намерило широко място в богослужението, гласи: „Като видяхме Христовото възкресение, нека се поклоним на светия Господ Исус, Който едничък е безгрешен. На Твоя кръст се покланяме, Христе, и Твоето свето възкресение възпяваме и славим. Защото Ти си наш Бог, освен Тебе друго не знаем, и с Твоето име се именуваме. Дойдете, всички верни, да се поклоним на светото Христово възкресение, защото, ето – чрез кръста дойде радост за целия свят. Всякога, благославяйки Господа, нека възпяваме Неговото възкресение, защото Той, като претърпял разпятие, със смърт смъртта разруши.“

С тези молитвени слова поздравяваме всички чедо на Православната ни Българска църква в пределите на нашата татковина и тези, които са извън нея.

Благословенето на възкръсналия Христос да бъде над всички вас и над вашите домове.

„Тоя ден Господ е сътворил; да се зарадваме и развеселим в него“ (Пс. 117:24)

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СВ. СИНОД

† МАКСИМ

ПАТРИАРХ БЪЛГАРСКИ И МИТРОПОЛИТ СОФИЙСКИ

ЧЛЕНОВЕ НА СВ. СИНОД:

† Врачански митрополит КАЛИНИК	† Великотърновски митрополит ГРИГОРИЙ
† Сливенски митрополит ЙОАНИКИЙ	† Русенски митрополит НЕОФИТ
† Пловдивски митрополит АРСЕНИЙ	† Неврокопски митрополит ПАНАИЛ
† Видински митрополит ДОМЕТИАН	† Плевенски митрополит ИГНАТИЙ
† Варненски и Великопреславски митрополит КИРИЛ	† Старозагорски митрополит ГАЛАКТИОН
† Американски, Канадски и Австралийски митрополит ЙОСИФ	† Ловчански митрополит ГАВРИИЛ
† Западно- и Средноевропейски митрополит СИМЕОН	

ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ!

ХРОНИКА

Великденски патриаршески богослужения

На 5 май – Възкресение Христово в патриаршеската катедрала „Св. Александър Невски“ Негово Светейшество Българският патриарх Максим отслужи тържествена пасхална служба в съслужение с архиереи и свещенослужители на Българската православна църква.

Пред храма патриарх Максим прочете евангелското чтение откъс за Възкресението на Исус Христос и

поздравил богомолците с „Христос Воскресе“. След това Негово Светейшество се обърна с пасхално слово към многобройния богомолен народ.

Богослужението продължи с пасхална утрена и тържествена Златоустова литургия.

На пасхалното богослужение присъства и президентът на Република България г-н Георги Първанов.

На 5 май, Второ Възкресение, богослужението с участието на Негово Светейшество Българският патриарх Максим се провежда в митрополитския катедрален храм „Св. Неделя“. В него взеха участие свещенослужители не само от БПЦ, но и представители на Руската и на Румънската православна църква.

По традиция евангелският откъс, възвестяващ Възкресението на Исус Христос, бе прочетен първо от Негово Светейшество на църковнославянски език, а след това и на дру-

ги езици, като символ на това, че евангелското слово се проповядва по цялата земя на народи, говорещи на различни езици, но изповядващи вярата си в Исус Христос.

По време на богослужението на св. престол в олтаря на „Св. Неделя“ гореше кандило с благодатния огън, който всяка година на Възкресение слеза на Гроба Господен в Йерусалим. За тази Пасха той бе донесен и у нас със съдействието на представители на Еладската православна църква.

Свещенически и дяконски ръкоположения в Пловдивска епархия

На 13 април – деня на св. Артемон, президент Ладикийски – Негово Високопреосвещенство Пловдивският митрополит Арсений отслужи св. Златоустова литургия в митрополитския храм „Св. Марина“ в съслужение с хромовите свещници ик. Йордан Митков и свещ. Лазар Лазаров. В свещенически чин бе ръкоположен дякон Костадин Хаджиламбрев, а в дяконски чин – Васил Маджаров от Смолян.

На новоръкоположени свещеник Негово Високопреосвещенство митрополит Арсений благопожела „по примера на св. Марина да бъде ревностен служител на св. Църква“.

На 14 април – Неделя на св. Йоан Лествичник – Негово Високопреосвещенство Пловдивският митрополит Арсений отслужи св. Василева литургия в храм „Св. Троица“ в съслужение с хромовите свещеници прот. Александър Манчев и свещ. Йордан Христовоз. По време на литургията в свещенически чин бе ръкоположен дякон Васил Маджаров, а в дяконски чин – Запирн Филипов.

В архипастирското си слово след литургията Негово Високопреосвещенство нарече ръкоположенията „урок за всички християни“, защото те стават свидетели как „духовниците пред техните лица, пред лицето на Бога и пред св. престол, осветен от Св. Дух“, поемат по пътя на църковното служение. На новоръкоположения свещеник пожела „от днес на-

татък да бъде светлина за вярващите“.

На 20 април – деня на св. Теодор Трихина (още т. нар. Акатистна събота) – Негово Високопреосвещенство отслужи св. Литургия в храм „Св. ап. Петър и Павел“ в съслужение с хромовите свещеници прот. Тодор Тодоров и прот. Благой Радичев, свещ. Илиян Марков, свещ. Кирил Топев от с. Труд и дякон Еленко Йосифов. По време на св. Литургия в свещенически чин бе ръкоположен дякон Запирн Филипов, а в дяконски – служителят при Пловдивска митрополия Емил Паралингов. Бе извършено и иподяконско пострижение.

В края на св. служба Негово Високопреосвещенство награди с официята „икон“ прот. Тодор Тодоров. „Божията благодат никога не престава в Църквата“, каза в архипастирското си слово митрополит Арсений, като посочи, че носители на тази благодат са духовниците. Тях Негово Високопреосвещенство нарече още „жива проповед“ за християните с живота и поведението си. С тези благопожелания Пловдивският митрополит се обърна към новоръкоположените свещеник и дякон и към отличения с икономство прот. Тодор Тодоров да бъдат ревностни служители на св. Православна църква по примера на св. първоzvърховни апостоли Петър и Павел.

Културно-просветен отдел на Пловдивска митрополия

Освещаване на бойните знамена

Тази година на 6 май, втория ден на Великден, се отбеляза и денят на св. Георги Победоносец.

По повод Деня на Българската армия Негово Светейшество Българският патриарх Максим извърши на площад „Св. Александър Невски“ освещаване на бойните знамена. На церемонията присъстваха президентът на Република

България г-н Георги Първанов, министър-председател Негово Величество Симеон Сакскобурготски, министри, депутати, много граждани.

След извършването на водосвета Негово Светейшество поръси със светена вода военните знамена и представителите на различните родове войски.

ЦВ

Монашеско пострижение в Старозагорска епархия

На 27 април, Лазаровден, в Казанлъшката св. обител „Въведение Богородично“ бе извършено монашеско пострижение на богослова Димитър Бойков Мишев от София. Пострижението се извърши непосредствено преди св. Литургия, но време на утренията, от Негово Високопреосвещенство Старозагорския митрополит Галактион. В службата взеха участие Траянопольският епископ Иларион, патриаршески викарий, и гл. секретар на Св. Синод архимандрит Борис, който води под мантия новопостригания монах. Участваха и много духовници от Старозагорска и Софийска епархия. Божият храм бе изпълнен с мно-

жество миряни, които с просълзени от умилени очи наблюдаваха как възжеланият ангелски живот двадесетгодишен Димитър прие малка схима с името Дионисий.

В края на св. Литургия митр. Галактион и еп. Иларион отпразвиха архипастирски слова към брат Дионисий. Епископ Иларион дори бе написал и посветил специално стихотворение за отец Дионисий, което прочете по-късно на празничния обяд в манастирската магерница.

Нека и ние молитвено да благопожелам на новия монах на БПЦ: Спасявай се в Господа, брате!

Димитър БОБЧЕВ

От света Слизането на благодатния огън на Гроба Господен

Всяка година на Велика събота по православната пасхалия на Гроба Господен в Йерусалим слеза благодатния огън. По традиция в св. Кувуклия (параклиса над Гроба Господен в храма „Възкресение Христово“) го приема православният Йерусалимски патриарх.

Тази година на Велика събота храмът отново бе претъпнен с богомолци, които се молеха пред св. Ку-

Св. Кувуклия в храма „Възкресение Христово“ в Йерусалим при тазгодишното слизане на благодатния огън на Велика събота

вуклия. Йерусалимският патриарх Иринеи, чиято интронизация бе на 15 септември 2001 г., за първи път прие небесния огън. Той го предаде на о чакващия го отънен богомолен народ. И този път още по време на молитвата на патриарха в Гроба Господен предварително угасените кандила и свещи се запалиха по чудесен начин. При това събраният от бурно изрази своята радост и възторга си от случващото се, защото благодатният огън е едно чудно свидетелство за Възкресението Христово.

Тази година мнозина се страхуваха, че по време на Великденските тържества в Йерусалим могат да възникнат безредици и други проблеми, свързани с палестинско-израелския конфликт, но до това не се стигна. Богослуженията и църковните мероприятия по време на Страстната и на Светлата седмица са преминали спокойно и без проблеми. Не може да се отрече, че силно е намалял броят на поклонниците за Великден през тази година. По информацията на Руската духовна мисия в Светата земя пристигналите за празничните православни богомолци са били основно руснаци, и то съвсем малко в сравнение с други години.

ЦВ

БОГОСЛОВИЕ

Св. Дионисий Ареопагит

Съзерцание на светомто миро

Възвешдането към тайнството Миропомазване чрез обредите, извършвани над светото миро, се заключава в това, че свещеността на ума и духовното благоухание на божествените мъже са съкровени. Същевременно те се призовават да не се придържат само привидно и за суетна слава към благоуханите уподобявания на съкровеня Бог, достигани чрез добродетелите. Божните великоделия са неопетнимо чисти и се откриват само на разумните, за да имат в душата си нетленни и единни по добродетел образи. Съзрещавашият тази благоуханна красота, доколкото тя е умопостижима, формира и извайва себе си като прекрасно подражание на Бога.

В светините образи живописецът неотклонно се взира влика-првообраз, представяйки го сетне като образ, независим от различията им по същност. Така е и при добротлюбците, които рисуват в ума си – неотклонно съзрещане на благоуханната и съкровена красота ще ги доведе до някакво нейно устойчиво свято подобие. Ето защо онези, които злягат над своето духовно израждане са съгласно благоуханното Божие великоделие, не осъществяват своите добродетели „за да ги видят хората“. Свещено, като в образ, те съзрещават в божественото мирнай-съкровните истини на Църквата. Затова, скривайки светинята и богообразието на добродетелта вътре в ума си, те се вгледат само в първообразната мисъл. Затова и се придържат не към онава, що е само привидно прекрасно, но към онава, що е истински такава; не гледат към онази слава, която тълпата безумно боготвори, но различават в себе си доб-

рото от злото. Така те стават божествени изваяния на богочначното благоухание, което само по себе си е истинско, неподправено, и никога не се превръща в мимно благоухание за мнозинството.

Видимото освещаване на мирото, като се простира към обкръженото на йерарха, става предмет на съзрещане за него, свещено се ображда от мнозинството и йерархично се отделя от тълпата. Лъчът на свещеното тайнство чисто и непосредствено осиява боговдъхновените и те мъже като сродни, изпълвайки с благоухание техните умствени възприятия, но не се предава по същия начин към по-нисшите степени. Те се възвешдат според съшената мярката на всяка от тях.

По своя състав мирото е смес от различни благовонни вещества, и зобилно съчетаваща в себе си множество благоухани качества. Всеки приема аромата според степента на своята причастност към благоуханието.

Ние сме убедени, че Самият Исус презпялва нашето разумно начало с божествена наслада. Защото, щом, възприемайки светините благоухания, изпитваме приятно усещане и нашата способност за обоняние се захранва с удоволствие, стига да не е увредена, то по аналогия ще кажем, че и нашите умствени сили, когато възприемат богочначното благоухание, ще се презпялват със свещена наслада.

Ето така символичният състав на мирото сякаш изобразява непостижимото и ни обрисова Исуса – изворното богатство на благоуханните божествени възприятия.

Из трактата „За църковната йерархия“

Превод
Иван ХРИСТОВ
Адаптация ЦВ

Благоуханието на Св. Дух

Мирото служило за священо помазание още в Старозаветната църква. За пръв път по Божия повел пророк Моисей излива св. миро върху главата на своя брат Аарон, като го въвежда в сан на израилски първосвещеник (Левит 8:12).

Думата „миро“ идва от гръцки език. Нейната стимулация все още не е достатъчно изяснена и затова някои я извеждат от глагола „тека“, а други от глагола „помазвам“.

Мирото е възлязло в различна употреба още от най-дълбока древност. В Стария Завет то е служило за култови цели (Изх. 30:25, 30), за помазване на цар (Съд. 9:8), за помазване на пророк (Пс. 44:8) и като козметично средство (Прем. Сол. 2:7). В Новия Завет употребата на миро, в по-общ смисъл, е било за медицински цели (Лука 10:34), а в по-специален, при погребения (Мат. 26:7) и по всяка вероятност, при тайнството Миропомазание (ръководялагане) след св. Кръщение. Мирото в християнската Църква най-вече се използва при тайнството Миропомазание, а също така и при освещаването на храм, на антимис и при помазване на цар. Според св. Симеон Солунски, виден литургист, мирото не означава само един определен дар на Св. Дух. То е образ на пълнотата на тези дарове.

Тайнството Миропомазание

Миропомазването на новокръщаващите е израз на древното ръководялагане. Правото на такова ръководялагане в миналото са имали само светите апостоли (Деян. 8:14-17). Тяжко е било и правото на миропомазване, ако приемем, че такова наистина се е употребявало още в тяхно време. Това тяхно право впоследствие е минало и върху техните приемници – епископите. По-нататък по практически съображения това право са прилобили и свещениците.

При освещаване на храм и антимис

Това църковно установление със сигурност се основава на Божие поръчение към Моисей да помаже и освети с миро скиннията и нейните принадлежности (Изх. 30:26-20).

Миропомазание на цар

Чинът на царското миропомазание за разлика от миропомазанието след св. Кръщение се е появило по-късно, най-вероятно при възхода на императорския институт във Византия. Той е въведен по подражание на помазването на царе в Стария Завет (1 Цар. 10:1) с цел да се придаде по-голяма издрядност, величие и престиж на царския институт.

Броят и видът на съставките на мирото, което се приготвяло за култова употреба в Православната църква, не е строго установено. Числото на съставните вещества варира обикновено от 20 до 57. Тия вещества се подразделят на три групи: течности, близки и смолни. Ос-

новната маса на мироварния състав е чистият маслинен елей. Останалите вещества представляват различни благоуханни смоли, тревни, корени, етерични масла и есенции. Също така се използвало и бяло вино, което служи за предаване на врящия зехтин от прегаряне, а подсиле-

Специалният съд, наречен „алабастр“, в който се съхранява св. миро, подарено от Цариградската патриаршия на Българската православна църква по повод отпадането на схизмата през 1945 г.

но със спирт, то има ролята на разтворител за получаване на ароматичен извлек от посочените съставки.

Съгласно древноцърковната практика право на приготвяне и раздаване на св. миро имат само предстоятелите на отделните напълно автокефални православни църкви. Мирваренето и мироосвещението е чинодействие, което се извършва рядко – веднъж на 5-10 години.

Подготовката към мироваренето започва още от Неделя Кръстопоклонна на св. Четирисетиница. След св. Литургия председателят на Църквата извършва малък водосвет. По-дир това се поръсват със св. вода материалите и съдовете, смолите – счукани на прах или ситно раздробени – се заливат с част от еляя, колкото е необходимо за тяхното разтваряне, а тревите и корените се нарязват на ситно и се накисват в част от бялото гроздово вино, подслено с чист виновен спирт. Материалите се оставят да киснат така до Цветница, когато следобед тревите се изжеждат от виното и всичко се приготвя в пълна изправност за мироваренето на следващия ден. Самото мироварение начева от Велики понеделник, когато след св. Преждеосвещена литургия председателят на Църквата отслужва водосвет и поръсва мироварните съди и материали. След това той собственоръчно запалва огъня (или включва в ел. мрежа) под мироварния казан и прочитта първото зачало (откъс) от Четиревангелието. След него присъстващите архиереи и др. клирици четат Новия Завет и през цялото време разбъркват благоуханната смес. Мирваренето продължава три дни. Свареното миро се силва в няколко (в някои църкви 12) съда, наричани конкуми, които след това се внасят в св. олтар. Самото освещаване е на Вели-

ки четвъртък, през време на Василиевата литургия, при специално чинопоследование. Осветеното миро се пази с нужната благоговейна грижа в специално помещение – миротека. Радаването му за църковни нужди става въз основа на писмено поискване от епархийските началства и с благословието на председателя на Църквата. Отделните епархийски църкви и архиерейски наместничества се снабдяват със св. миро от съответната мирополдия.

Липсват сведения за това, дали през времето на Първото и Второто българско царство Българската православна църква е приготвяла сама св. миро за своите нужди. Известен е само един случай на освещаване на миро от Охридския архиепископ Димитрий Хоматиан. През време на турското робство православните българи са получавали св. миро от Цариградската патриаршия чрез гръцки владци, които са управлявали българските епархии. На 28.II.1870 г. излиза историческият султански ферман, който признава самостоятелността на БПЦ с име екзархия. По силата на гл. 7 от фермана нашата Църква е трябвало да получава св. миро от Цариградската патриаршия. Схизмата обаче, наложена ни две години и половина по-късно, направила фактически невъзможно изпълнението на това изискване. Поради тази причина Руската църква на четири пъти изпраща св. миро на България. За първи път от Русия било донесено миро в 1879 г. от екзарх Антим. По-нататък БПЦ бива дарена със св. миро на два пъти от Румънската и веднъж от Сръбската църква.

На 22.II.1945 г. схизмата от родната ни Църква е вдигната. По този случай тогавашният Веленски патриарх Вениамин в знак на постигнатото помирение предава на Българския екзарх Стефан по време на официалното му посещение от 23.X. до 6.XI.1945 г. в Цариград, в дар на БПЦ 10 литра св. миро.

През 1949 г. патриархът на Румънската православна църква Юстиниан изпраща дар на БПЦ 5,5 литра св. миро.

С вдигането на схизмата нашата Църква си възстановява автокефалията, което вече ѝ дава право сама да вари и освещава св. миро. По решение на Св. Синод в пълен състав от 29.III.1945 г. на 6.IV.1950 г. – Велики четвъртък бе извършено първото мироосвещение в историята на БПЦ. Мироосвещението бе извършено от тогавашния наместник-председател на Св. Синод, Врачански митрополит Паисий. За втори път това свещенодействие бе извършено от блаженочившия патриарх Кирил на 6.IV.1961 г., за трети – на 11.IV.1974 г., за четвърти – на 7.IV.1988 г. и за пети – на 20.IV.1995 г. от неиздравствания Български патриарх Максим.

Димитър БОБЧЕВ

Хроника на шестото мироварение

Второто тайнство, което се извършва след Кръщенiето, е Миропомазването. Чрез Кръщенiето човек става член на Христовата църква, а чрез тайнството Миропомазване получава благодатните дарове на Св. Дух.

Първоначално това е ставало чрез ръководялагане от св. апостоли, но скоро е заменено с миропомазване, за което пише св. Иоан Богослов (1Йоан. 2:20).

В Православната църква тайнството Миропомазване се извършва веднага след св. Кръщение, като новопокръстените се помазва със свето миро кръстообразно с думите „Печат дара Духа Светаго“.

Св. миро се приготвя с много и различни благоуханни вещества, които изразяват благоуханието на различните дарове на Св. Дух. Основните вещества, включени в св. миро, са дървено масло и бяло вино от грозде.

Право да приготвят св. миро имат само автокефалните православни църкви, каквато е и Българската православна църква. Приготвянето на новото миро става, когато старото се привършва – обикновено през десетина години.

Св. миро се приготвя през Великия пост.

През тази година се наложи нашата Църква да свари ново миро. Св. Си-

На 7 април, Неделя Кръстопоклонна, след св. Литургия с литийно шествие Негово Светейшество патриарх Максим с архиереи и свещенослужители на БПЦ се отправя към миротека в Синодната палата. Там Негово Светейшество освети и положи основните материали за мироваренето

нод реши приготвянето на необходимите за св. миро вещества да започне на Неделя Кръстопоклонна. На Велики понеделник, първия ден от Страстната седмица, след св. Преждеосвещена литургия бе направен водосвет в патриаршеската катедрала „Св. Александър Невски“. Негово Светейшество Българският патриарх Максим в лития излезе от св. олтар до притвора на храма, където извърши водосвета. Поръчи приготвените вещества и лично започна наливането на светената вода, дървено масло и виното в казана за мироварение. Негово Светейшество прочете първа-

та глава от евангелието според Матей. След него продължиха да четат и другите духовници – митрополит Геласий, Неврокопският митрополит Натанаил, Ловчанският митрополит Гавриил, Траянополският епископ Иларион, Знеполският епископ Николай, главният секретар на Св. Синод архимандрит Борис, протосингелът на Софийската св. митрополия архимандрит Иоан. След тях с четене на Свещ. Писание продължиха софийски свещеници.

† Траянополски епископ ИЛАРИОН

Момент от мироваренето, което се извърши от Велики понеделник до Велика сряда в притвора на патриаршеската катедрала „Св. Александър Невски“. Светената течност се разбърква от свещенослужители при четене на св. Евангелие

На Велики четвъртък след св. Литургия новосвареното миро бе осветено в олтара на патриаршеската катедрала „Св. Александър Невски“ от Негово Светейшество Българския патриарх Максим в съслужение с архиереи и свещенослужители на БПЦ

Св. праведен отец Йоан Кронщадски за римокатолическия папизъм

В днешно време, когато се разпространяват толкова лъжливи слова за така нареченото „съединение на църквите“ и предизвиква възторг „икуменическо“ движение, а Ватиканският „Вселенски събор“ периодически се събира в предна „сесия“, от полза за истинските православни християни ще бъде да си спомнят мнението на молитвеника и чудотворца св. Йоан Кронщадски за римокатолическия папизъм.

В своите „Мисли за Църквата“ той пише следното:

„Нито едно изповедание на християнската вяра, освен Православното, не може да доведе християнина до свършен християнски живот или святост, до пълно очистване от греховете и нетленност, тъй като другите изповедания „съдържат истина в неправдата“ (Рим. 1:18). В тях истината е смесена с лъжа и плътско мъдруване. Те не съдържат богородуваните средства за очистване, освещаване, възбуждане, обновление. Вековният опит и историята на Православната църква показват това с поразителна очевидност. Припомнете си множеството светии от нашите църкви от миналото и настоящето и отсъствието им, след разделянето на църквите, от неправославните: католическа, лютеранска и англиканска църква.“

Ето и някои мисли на св. Йоан против последното „икуменическо“ постановление на Ватиканския събор: „Съществуват множество отделни вероизповедания на християнството с различно устройство вътрешно и външно, с различни мнения и учения, нерядко противни на божествената истина на Евангелието и учението на св. апостоли, вселенските и поместни събори, и св. отци. Не бива да се считат всички те за истинни и спасителни. Безразличното към вярата или признаването на всяка вяра за еднакво спасителна води към безверие или охладняване във вярата, към нерадение в изпълнението на нейните правила и отчуждаване на християните помежду им. „Симоне, Симоне! Ето, сатаната поиска да ви се като пшеница“ (Лука 22:31). Сатаната пороци разколите и ересите. Строго се придържайте към Едината, Истинна Вяра и Църква: „Един е Господ, една е вярата, едно е кръщенето“ (Ефес. 4:5).

В какво се състои предимството на нашата св. Православна църква? Православната църква превъзхожда всички неправославни църкви със своята истина, православието, завоювано с кръвта на апостоли, йерарсите, мъчениците, преподобните и всички све-

ти. По най-правилния начин тя ръководи към спасение. Очиства, освещава, обновява посредством йерархията, богослужението, тайнствата, поста. Вярно учи как да се угоди на Бога и да се спаси душата, как да се покаяваме, молим, благодарим и да славословим. Къде има такива молитви, славословия, благодарения и прошения, толкова чудно богослужение, като в Православната църква?“

Как силно и изразително говори св. Йоан за неслепата догматична система на папизма – лъжечуцието за главенството на Римския папа като непогрешим „наместник Христов“. „Аз съм с вас през всички дни до свършека на света“ (Мат. 28:20). Сам Господ винаги присъства в Своята Църква – за какво е нужен наместник? И може ли грешен човек да бъде наместник на Господа? Наместник на Царя, наместник на Патриарха има, но заместител на Господа, Безначалния Цар и Глава на Църквата не може да има.“

Този лъжовен „догмат“ е коренът според св. Йоан на всяко зло в папизма: „Най-вредното дело в християнството – казва той – в тази богооткровена небесна религия е главенството на човека в Църквата, папата и неговата мнима непогрешимост. В догмата за непогрешимостта се заключава най-голямата грешка, защото папата е грешен човек и бедата е в това, че той се мисли за непогрешим. Колко гибелни грешки е допуснала Католическата църква в догматите, обредите, каноните, богослужението, хулите и клеветите на Православната църква и православните християни.“

Необходимо е да принадлежим на Църквата Христова с Глава Всеомогъщия Цар, Победителя на ада Иисус Христос. Неговото Царство е Църквата, воинстваша с началата, властите и силите на мракка, с поднебесните духове на злобата, които воюват опитно и силно с всички люде, защото са изучили страстите и наклонностите им. Цяло едно общество, но неправославно и без Главата Христос не може да направи нищо с такива хитри, постоянно бодърствани врагове, превъзходно изучили науката на своята война. На православния християнин му е необходима Божия поддръжка свише от Сина и от св. воини Христос, победили враговете на спасението със силата на благодатта Христова. Православната църква, към която по Божия милост принадлежим, пастирите и учителите, обществена молитва и тайнствата могат да помогнат на християнина в борбата с невидимите и видими врагове. Католиците са измислили нов Глава, унижавайки Единствения

Истински Глава на Църквата – Христос.“

„Причината за фалша в Римокатолическата църква – пише св. Йоан – е гордостта и признаването на папата за действителен Глава на Църквата, и то непогрешим. Оттук с гнетът в Западната църква. Гнетът в мислите и вярата, лъжливите и изопачени догмати, двойствеността и лукавството в мислите,

слова и делата. Оттук са различните лъжливи правила и постановления при изповядване на греховете, индулгенциите, фабрикуването на светии и несъществуващи мощи, непрославени от Бога.“

Папата и папистите до такава степен са се възгордели и превъзнесли, че са стигнали дотам да критикуват Самия Христос, Самата Ипостасна Премъд-

рост Божия. Под предлог развитие на догматите те са извратили словата Му, заповедите и постановленията, които не бива да бъдат изменени до скончание века: словото за Светия Дух, заповедта за чашата на пречищата Му Кръв, от Която са гишили миряните. Пренебрегнали са словото на св. ап. Павел: „Защото, колкото ядете тоя хляб, и пиете тая чаша, ще възвестявате смъртта на Господа, докле дойде Той!“ (1 Кор. 11:26).

Тази гордост е източник на безмерен фанатизъм и убийствена ненавист към всички, които мислят различно. „Ненавистта към Православното, фанатизмът, преследванията на православните, убийствата като червена нишка преминават през вековете живот на католицизма. По плодотве им ще ги познаете. Такъв дух ли ни запоява да имаме Христос?“

Католиците са ревнителни не за Христос, а за папата, те воюват за папата, не за Христа и ревността им във вярата преминава винаги в страстен, човеконенавистен, настървен фанатизъм. Това е фанатизъм на кръвта и меча, на непримиримостта, лицемерното, лъжата и хитростта.“

„При всяко богослужение – пише св. Йоан – пред духовния взор на християнина е идеята за единно духовно тяло, което е тялото Христово, стълб и угвърждаване на истината и Един Глава – Иисус Христос Бог. Тази Църква Христова или духовното тяло на Христос се състои от три колена – небесно, земно и презподно. Земната св. Църква ежденно ходатайства пред Главата за прощение греховете на отишлите си е в яра и покаяние покойници и за въдворяването им в Царството небесно. За посредници на своето ходатайство тя призовава членовете на небесната Църква и самата Владичица Божията Майка, по чиито молитви Господ да покрие греховете им и да не ги лиши от Царството небесно. За нас, живещите на земята членове на Църквата Божия, е утешително винаги да вярваме и да се надяваме, че духовната ни Майка св. Църква тайно денем и нощем се моли за нас, за да бъдем под благодатния покров на Господа, св. Богородица, св. Ангели, св. Йоан Кръстител и всички светии.“

Превод
Валя КАНТАРДЖИЕВА

Завещание на преподобния Теодосий Киево-Печорски

Най-забележителното творение на св. Теодосий (1036 – 1091) и неговото „Завещание“ до великия княз Изяслав Ярославич, когото изкуските папски проповедници се опитвали да въвлекат в римокатолицизма. „Ние, съвременните православни християни, трябва да знаем какво са ни завещали нашите велики светци и как трябва да се отнасяме към инославните и към инославията.“

Господи, благодол! У мене има думи за тебе, боголюбиви княже! Аз съм Теодосий, немощ смирен раб на Пресвета Троица, на Отца, Сина и Светия Дух, роден в чистата и православна вяра и възпитан в добрите порядки на православните отци и майка ми.

Пази се, чедо, от кривоверците и вичките им беседи и приказки, че нашата земя се напълни с тях. Ако някой спаси душата си, то ще се само ако живее в православната вяра. Защото няма друга по-добра от нашата чиста, свята православна вяра. Като живеш в тази вяра, не само ще се избавиш от вечните мъки, но и ще станеш причастник на вечния живот и во всеки ще се радваш със светните. Не добавя нам, чедо, да хвалите чуждата вяра. Който хвали чуждата вяра, все едно, че хули своята. Ако пък има някой, който хвали и своята, и чуждата, тогава той е двоисвещ, близък до ереста.

И така, чедо, пази се от тях и винаги бди за своята вяра. Не се побратимявай с тях, а бягай от тях и се подизвай в своята вяра чрез добри дела. Давай милостиня не само на своите по вяра, но и на друговерците. Ако видиш гол или гладен, или изпаднал в беда – дали ще е евреин, или турчин, или латинец, – към всеки бди милосърден, избави го от бедата както можеш, и не ще бъдеш лишен от награда у Бога. Защото и Сам Бог в днешния век излива милостите Си не само на християните, но и на нехристияните. Бог се грижи в този век и за езичниците... Но ние, живещите в православната вяра, и тук получаваме от Бога блага, и в бъдещия век ще получим. Ще ни спаси нашият Господ Иисус Христос.

Чедо, даже ако е нужно да умреш за своята свята вяра, иди без страх на смърт. Така са умирали и светите за вярата, а днес живеят в Христа.

Ако видиш, чедо, друговерци да спорат с правос-

През 1278 г. папски пратеници се опитали със сила да принудят зорографските манастири да приемат униата. Манастирите предпочели смъртта пред съзвучието с римокатолицизма. Детайл от стенопис, представящ изгарянето на 26-те Зографски мъченици. Зографски манастир, Атон

лавни и да се мъчат с измома да ги откъснат от Православната църква – помогни на православния. Така ще избавиш овцата от устата на лъва. Ако замълчиш и го оставиш без помощ, то ще е все едно да отнемеш изкупената душа от Христа и да я дадеш на сатаната.

Ако някой ти каже: „И вашата и нашата вяра са от

Бога“, тогава, чедо, отговори така: „Кривоверец! Нима ти считаш, че и Господ е двойствен? Не виждаш ли какво казва Писанието: „Един е Господ, една е вярата, едно е кръщенето“ (Ефес. 4:5).

По материали от
Интернет
Превод
Румяна БОШНАКОВА

Поздравът на Възкресението

Възкресение Христово, Пасха, Великден е най-големият, най-светлият празник в Църквата Христова.

„Пасха“ е еврейска дума – значи преминаване, избавление. Като еврейски празник той е установен в памет на избавянето на евреите от египетско робство и въвеждането им в обещаната земя.

Еврейската Пасха – старозаветната е предобраз на новозаветната, за което св. ап. Петър споменава в Първото си съборно послание. Той казва, че християните са изкупени от суетния свят „с драгоценната кръв на непорочния и чист като агнец Христос“ (Петр. 1: 19), затова Христос е „нашата Пасха“ (1 Кор. 5:7). Така че християнската Пасха значи избавление от робството на греха. И за да не съвпадне Господният Пасха с тая на юдеите, нито да я предшества, от древност Църквата е определила да празнуваме тоя празник в първия неделен ден след пролетното равноденствие и пълнолуние, съгласно определението на I Вселенски събор (325 г.). Затова Великден всяка го-

дина се пада по различно време – в един от дните между 4 април и 8 май.

Първите човещи Адам и Ева чрез греха са изгубили живота, а сега чрез живота в лицето на Възкресения Господ Исус Христос смъртта се упразни.

Чрез непослушанието на Адам сме изгубили рая, а сега с послушание във вярата ни се открива входът към рая. Адам и Ева съгледали и от срам се скрили под смоковницата, а сега с вяра и с благоговейна почит се приближаваме да

се поклоним и целунем Дървото на живота – св. Кръст Господен. И така, по думите на св. Йоан Златоуст този празник Пасха – Великден е залог за мира, източник на примирение, прогонване на враговете – демоните, разрушение на смъртта, избавление от греха и спасение на човека.

В църковните песнопения този празник се нарича „Пасха свещена, Пасха нова, свята, Пасха тайнствена, Пасха всесветна, Пасха на Христовото избавление, Пасха непорочна, Пасха велика, Пасха на верните, Пасха отваряща вратите на рая, Пасха освещаваща всички...“

„Този е денят, който ни създаде Господ, да се възрадваме и развеселим в него!“ – Това е Пасхата Господня, Пасха на радост, Пасха на избавление от скръб, защото Господ като от палат възсия и благодатно ни озарява с радостта на възкресението. Цялата природа обновена тържествува по думите на псалмопевеца св. цар Давид (Пс. 113:6).

Как да празнуваме този ден? – Като тържеству-

ваме, като се радваме, като изпълняваме хубавите обичаи, свързани с този празник.

Обичай в Православната църква е преди Великден – на Велики четвъртък, деня в който се припомня пролятата пречиста кръв на Христа с разпятието Му на Голгота – да се боядисват яйца с червена боя. Червената боя напоява пречистата кръв Христова. Някои боядисват и в други цветове като израз на радост. Яйцето напоява твърдостта на вярата във възкресението, от затвореното като гроб яйце изхвърква птица. Някъде по стар обичай с първото боядисано яйце, с още неизсъхнала боя, докосват челата на малките деца за здраве.

На самия ден Великден в полунощ, при започване на новия ден, с тържествено биение на църковните камбани, народът събран в храмовете, с лития при тържествено пение се приканва да запали свещ от „незализащата Светлина на вярата“. И така, със запалени свещи, всички молитвено запяват: „Възкресението Ти, Спасителю, ангели-

те възпяват на небето, сподоби и нас с чисти сърца да Те славим“ с вестита за възкресението.

Тъй, с песен духовна, начело с духовенството в светли одежди всички излизат от храма, като че ли застъпили се към градната та да чуят от „светоносния Ангел“ вестта за възкресението. Свещеникът прочита съответното евангелско четиво и възглася в поздрав към пристъпващите: „Христос възкресе!“ И всички спонтанно в изповядване на вярата възторжено отговарят: „Воистину възкресе!“

От все сърце пожелаваме и тази година вярващите да имат радостта, на възкресенската полунощ, като получат първия великденски поздрав от свещеника, благодатно озарение от Възкресения Господ Исус Христос, да се поздравят с тоя спасителен победоносен поздрав: „Христос възкресе!“ – „Воистину възкресе!“

На всички честита пасхална радост – честит Великден!

† Трапизополски епископ
ИЛАРИОН

Всеобщото възкресение на човечеството

Когато възкресил от мъртвите, Христос възкресил заедно със Себе Си всяко човешко същество. Нашият индивидуализъм пречи да бъде разбрана тази екзистенциална връзка между човека и цялото човечество, между личността и всеобщата природа.

„Понеже, както смъртта дойде чрез човека, тъй и възкресението от мъртви дойде чрез човека. Както в Адам всички умираат, тъй и в Христос всички ще оживеят“ (1 Кор. 15:21). Апостол Павел набляга на това, че единната човешка природа е съсредоточена в една личност – Личността на Възкресения и Възнесения се в плът на небесата Христос. Бог приема „всяка плът“, оставяща в момента на смъртта претенциите за независимост на съществуването. Бог се съединява с всеки човек и го оживотворява.

Възкресението на Исус Христос е залог за нашето собствено възкресение. Че възкресението е възможно, ние имаме доказателства в природата, която е обект на постоянни изследвания. В нея някои търсят доказателства за несъстоятелността на християнството, но по-скоро намират доказателства за неговата истинност.

Още св. ап. Павел посочи зърното като символ на възкресението: зърното трябва да умре, преди

да се развие в нов по-съвършен живот.

Ето как описва възкресението св. Йоан Дамаскин в заключителната глава на „Точно изложение на православната вяра“: „Вярваме и във възкресението на мъртвите. Но като говорим за възкресение, ние си представяме възкресение на телата. Защото възкресението е повторно въздигане на падналиа, а след като душите са безсмъртни, по какъв начин ще възкреснат? Защото, ако определя смъртта като отдалене на душата от тялото, то възкресението е повторно съединяване на душата и тялото и вторично въздигане на умрялото живо същество. И така – само тялото, което изтлява и се разпада, ще възкресне за нетление – защото Този, Който в началото го направи от земя пръст, може отново да го възкреси. След като по волята на Твореца се е разложило и върнало обратно в земята, от която е било взето...“

Без да забравя смисъла на християнското учение за последните времена, някои съвременни автори обрисуват християните от първите векове като шепи „фанатици“, очакващи всеки ден Второто пристъвление. Внимком ли обаче погледбоко в същността на православното учение за човека, ще разберем и значението на есхатологията, и основателния оптимизъм на християните по отношение перспективите на бъдещето. Православната ан-

тропология има есхатологичен характер, защото в нея доминира идеята за всеобщото възкресение на човека и това я отличава от песимистичните учения на протестантизма.

В контекста на този порядък на мисли не е трудно да се разбере откъде произтича причината за

Христос е дошъл на този свят, за да унищожи смъртта и да обнови човека по Своя образ. Чрез Своята смърт Той е превъзмогнал нашата смърт и потенциално, обожествил цялата човешка природа, като нов човек – нов Адам. Този Христос вярващите приемат чрез светлата Евхаристия.

Биде върху мене ръката Господня, и Господ ме изведе чрез духа, тури ме в сред полето, – а то беше пълно с кости, – и проведо ме около тях, и ето имаше доста много кости по полето, и те бяха съвсем сухи. И каза ми: сине човешки! ще оживеят ли тия кости? аз отговорих: Господи Боже! Ти знаеш това. И каза ми: изречи пророчество за тия кости и кажи им: „сухи кости! чуйте словото Господне!“ Тъй казва Господ Бог на тия кости: ето, аз ще въведа във вас дух – и ще оживеете. Ще ви дам жили, ще направя да израсте на вас плът, ще ви покрия с кожа и ще въведа във вас дух, – и ще оживеете и ще познате, че аз съм Господ. аз изрехо това пророчество, както ми бе заповядано, и когато пророчествувах, произлезе шум, и ето – движени, и почнаха да се сближават костите, кост до своя кост. И видях: ето, жили имаше на тях, и плът израсте, кожа си покри отгоре, но дух нямаше в тях. Тогава Той ми каза: изречи пророчество за духа, изречи пророчество, сине човешки, и кажи на духа: тъй казва Господ Бог: дойди от четирите ветрове, душе, и духи върху тия убити, и те ще оживеят. И аз изрехо това пророчество, както Той ми заповяда, и влезе в тях дух, – и те оживяха, и се изправиха на нозете си – твърде, твърде голямо опълчение.

(Иезек. 37:1-10)

огромната радост, която съпътства празника Възкресение Христово в Православната църква. Преривянето на Пасха според Б. Зенковски е „непосредствено присемане на Божия образ“ у човека, обновен в своето съвършенство чрез изтърпяването на мъченическа смърт и възкресването на Исуса Христа.

Посредством Църквата се реализира не само индивидуалният образ Божий у човека, но също така и колективния, наречен есхатологичен. Човекът намира в Църквата цялото човечество. Единствено религиозното съзнание може да съедини в едно миналото, настоящето и бъдещето и да види перспективата, водеща към оконча-

телното разграничение на всички проблеми на съществуването.

Според православното учение за човека на св. Григорий Палама, св. Йоан Дамаскин и св. Максим Исповедник е възможна духовно-нравствена промяна на човека чрез Божията благодат още в този свят, чрез Христовото Богочовечество. Св. Григорий Палама се създал от ученията на св. Йоан Дамаскин и св. Максим Исповедник далновидни изводи, проповядвайки науката за изменението на човешката природа (физическата) посредством въздействието на Христовата светлина.

Тъй като в православната антропология доминира идеята за възкресението, всички проблеми, като зло, страдание и смърт, човекът възприема в светлината на Христовото възкресение и в надеждата за всеобщото възкресение.

Християнската надежда е в него на основание вярата, извършана от познанието на човека. В този смисъл православната антропология е есхатологическа, изградена не само на основите на миналото, но и върху перспективите на бъдещето.

Според Православното учение трябва да се измени до такава степен по пътя на усъвършенстването, че да постигне високата цел, да се преобрази, да се уподоби на Христос.

Св. Климент Римски в тълкуванието на Второ послание до Коринтяни пи-

ше: „И така, братя, тогава ще получим само вечен живот, когато изпълним волята на Отца, съхраним в чистота плътта си и съблюдаваме заповедите Господни. Защото Господ казва в Евангелието: Ако не запазите малкото, кой ще ви даде голямото? Казвам ви: верният в малкото ще бъде верен в голямото. Това означава: запазете плътта си в чистота и печата без повреда, да да получите вечен живот.“

Истинският Христов последовател не е проповедник на смъртта. Смъртта е край и начало едновременно. Тя не унищожава живота, нито неговата същност. Исус Христос със Своя Божествен авторитет потвърди истинността на вярата във вечния живот. Той каза: „аз съм възкресението и животът; който вярва в Мене, и да умре, ще оживее. И всеки, който живее и вярва в Мене, няма да умре вовек“ (Йоан. 11:25:26). Вярата във възкресението и безсмъртието е кулминацията на християнската антропология, и то върта в личното безсмъртие. Животът не завършва със смъртта. Затова, когато хората умираат по плът, те не престават да съществуват. Нашият живот е пътуване „нагоре“ и все нагоре. Защото е казано: „И тъй, бъдете съвършени, както е съвършен и Небесният ваш Отец“ (Мат. 5:48).

Тая ГРУЕВА

Митрополит Антоний Сурожки

За молитвата

В тази беседа за молитвата искам да поставя въпроса за вярата като абсолютно условие за плодотворна и честна молитва. Съвременният човек често се страхува да покаже, че е вярващ; на него му се струва, че има нещо особено, нещо специално религиозно в това да бъдеш вярващ, че това е област, в която той ще бъде сам, че другите културни хора не могат да имат понятия за вярата, че това упражнение на ума и на сърцето им е чуждо.

Тук ми се иска да подчертая, че става дума за чисто недоразумение, възникващо от недообмисляне. Вярата не е само религиозно понятие. Вярата има място във всички човешки отношения, тя има своето място и в научното дирене. Свещеното Писание определя вярата като увереност в това, че съществува невидимото. Нима това не е определение, което обхваща целия ни живот? Например, срещам някакъв човек и съм поразен от лицето му, искам ми се да се запозная с него – защо? Ако съществува нещо само видимото, би трябвало да съм удовлетворен от това, което съм виждал. Но аз знам, че лицето му е интересно, че е изразително, тъкмо защото зад видимото е невидимото, а именно: неговият ум, сърце, цялата му човешка съдба. Същото се отнася и до научните търсения. Ученият не описва забикалящите го предмети; той не се задоволява с това да нарече с различни имена камъните, да обозначи цветята или животните. Ученият отива много по-надълбоко. Вниманието му се спира върху външното, но интересът му е насочен към това, което е невидимо. Гледайки предмета, той се задълбочава в природата на материята; забелязвайки движението, той навлиза в природата на енергията; виждайки живото същество – търси естеството на живота. А всичко това е невидимо. Той може да се занимава с подобни изследвания само доколкото е напълно уверен, че зад видимото се крие едно богато, значимо невидимо, чето познание му е необходимо, тъй като външното не го удовлетворява – не това е познатието.

Така че вярата е състояние на всеки човек през целия му живот, състояние – изпълващо цялото му време, всяко негово обичуване с друг човек. Вярата е и подход на учения към забикалящата го свят. Вярата определя всичко. Помня как един съветски представител ми беше казал: „Човек не може да живее без вяра!“ Той имаше предвид, че не може да се живее без дълбоко и силно убеждение, което да определя всяка постъпка на човека. Когато човек казва, че е вярващ и че предмет на вярата му е Сам Бог, той не доказва своята некултурност; той просто

доказва, че в кръга на неговите търсения предмет на неговото познание е не само човекът, не само живият свят около него, не само вещестният свят, но че по една или друга причина той е почувствал и съществуването на друг свят; може би света на красотата, света на дълбините на собствената му душа, а възможно и да е усетил вече полъха на Божия Дух.

Вярата има и друго значение – значение на доверие. Когато казвам: „вирвам ти“, това значи, че ти имам доверие. Същото говори вярващият за Бога, когато мисли за Него или се обръща към Него. Но да се доверяваш, значи също така да следваш съветите, указанията. Ето защо, за да израснем в духовния живот, за да познаем дълбините на онзи опит в познатието на Бога, който обикновено наричаме вяра, трябва да се научим да живеем така, както ни съветва Господ, да живеем живота, към който ни призовава Сам Бог: това е пътят на заповедите, за които говорят древните подвижници, това е опит да се слеем в мисълта, със сърцето и духа си със Самия Бог – и не само в чувството, но и в постъпките си.

Ако същността на молитвата се състои в общуването на човека с Бога, в такова общуване, каквото е налице между човек и човек, то, естествено, между Бога и човека трябва да има истинско и дълбоко разбиране и родство. В Евангелието Христос казва: „Не всеки, който Ми казва: Господи, Господи! ще влезе в царството небесно, а оня, който изпълнява волята на Моя Отец Небесен!“ (Мат. 7:21).

Това значи, че не е достатъчно да се молим. Освен молитва, освен молитвени слова, трябва и да живеем такъв живот, който да бъде израз на нашата молитва, който да оправдава тази молитва. Някой от древните писатели беше казал: не затваряй молитвата си само в думи, направи целия си живот служение на Бога и на хората... И тогава, ако се молим на фона на такъв живот, нашата молитва ще бъде правдива; в противен случай тя ще бъде от край до край лъжа, ще бъде израз на несъществуващи в нас чувства и мисли, които сме взели от някого, тъй като ни се струва, че така трябва да се говори с Бога. А на Бога Му е нужна правдивост: правдивостта на нашия ум, на нашето сърце, и **непременно правдивостта на нашия живот.**

Има ли смисъл, наистина, да се обръщаме към Него, не докraj правдиво? А правдивостта започва в момента, когато, като заставаме пред Бога, си задаваме въпроса: кой съм аз пред лицето на Този, с Когото беседвам в момента? Наистина ли искам да се срещна с Него лице в лице, влече ли ме към Него сърцето ми? Открит ли е умът ми? Как-

во общо има между мене и Този, към Когото се обръщам? ... И ако открия, че между нас няма нищо общо или че то е твърде малко, то и молитвата ми непременно ще бъде или неправдива, или слаба, или безсилна, чрез нея човек няма да изразява самия себе си. Наблягам на това толкова настойчиво, защото става дума за една много важна черта на молитвата: трябва да сме правдиви докрай. Чак след това идва въпросът за думите, с които ще се молим. Защо, например, в църквата се молят само с чужди думи, или с думите на светите, с думи, които са били съставени от поколение на поколение в неясно време? Може ли да се молим с такива думи правдиво? – Разбира се, че да! Но за да бъде тази молитва правдива, трябва да споделим с хората, които векове преди нас са се молили с цялата си душа, с целия си ум, с цялата си сила, с вика на своята душа, трябва да споделим с тях онзи опит на познание на Бога и опита на техния човешки живот, от които са се родили тези молитви. Светците не са измисляли молитви; молитвите са се изтъргвали от тях по необходимост: от радостта или от скръбта, от покаянието или от тъгата на изостаняния, или просто – тъй като и те са били земни хора – опасността, пред която са се намислили, е изтъргвала тези молитви, изтъргвала ги е от душата им. И ако искам да се молим с тези техни думи, ние трябва да се приобщим към техните чувства и опит.

Как да стане това? Можем ли да се пренесем назад във вековете? Естествено, не! Но някъде в нас съществува един фундаментален човешки опит, който свързва с тях: ние сме хора като тях, и ние търсим Бога, Същия, Когото са търсили и те, Когото са намерили; борбата, която се води в нас, е същата като тази, раздирала душите им.

И ето, че ние можем да се научим от тях на молитва точно както в съвсем други области разширяваме и задълбочаваме знанията си, както се приобщаваме към опита, по друг начин недостижим за нас, като слушаме музикалните произведения на великите композитори, като гледаме картините на великите художници. Те са живели същия живот, който живеем и ние; само възприятията им са били по-изтънчени и по-дълбоки, което невинаги ни е достъпно; и чрез техните произведения ние се приобщаваме към разбирането, което иначе не бихме имали.

Ето защо трябва да обединим живота и молитвата, да ги слеем в едно, за да може нашият живот да дава храна на молитвата ни и, от друга страна, за да бъде нашият живот израз на правдивостта на нашата молитва.

Превод Анастасия РАШЕВА

Темевенските камбани

И Темевен си има своите камбани. Доиде ли празник, още от ранни зори църковните камбани тръби че възвестят, че е настъпил Великден, Гергьовден и още колко други празници! Отривист и тържествено те напомнят и за други събития. Но умре ли човек, над планинския градец пак ще се понесе тъжният и напевен глас на камбаните. „Кой ли ще е?“ – ще започнат да се питат комшиите. И ако е престарял човек, ще си рекат: „Спасил се е от тегло.“ От тегло, защото в живота на всеки човек е имало не само радости, но и горчивини. Така и за зло, и за добро камбаните служили и за радужка на хората, за известието, но и за утешение.

Някога през турско камбаните напомняли на раята, че българското е живо. Те поддържали съзнание за род и родина. Песента на камбаните ехтала над чукари и класурци, а ехото и отеквало в душите на балканджите. Но първо с клепалото си служила издигнатата в 1846 г. темевенска църква „Всех Святых“. Тук до нея в 1857 г. издигнало снага и първото класно училище. В него Левски е провел една от сбирките на местния революционен комитет. Но ръководителите на бунта занаятчийски град счели, че по-вече не им подхожда обикновено клепало и решили да купят камбани, които да симболизират възраждания се град. По инициатива на читалищното ръководство е пусната подписка за набране на доброволни помощи за купуване на камбани. Петър Пелов, Стоян Христов и редица други граждани даряват 122 жълтици. Пари даряват и темевенци живеещи във Влашко. А родолюбецът Димитър Зейновски поръчва направата на две камбани в Московския завод „Симзин“. С много препатията те са докарани до Дунавското пристанище, а от там до

Темевен са прекарани за 30 дни с волска кола и после са окачени на камбанарията. Но гласът им се чува едва на 1 ноември 1877 г., когато руските освободителни войски влизат в града. Със стрелителна атака отрядът на полковник Орлов освобождава Темевен. Но падат жертва руските солдати Ефим, Станислав, Тихон и Герасим. Начело на вли-

Темевенската църква със старите камбани

защата колона са завръщащите се диварбекски заточеници хаджи Станьо Врбевски и Петко Милев Страпния. Всички потъват в прегрудите на дикаващите граждани. И пак приреничият звън на църковните камбани възвестява свободата. За цялата младият родолюбец Баньо Маринов се покатерва на камбанарията и със все сила забива камбаните. Гласът на голямата камбана бил грьмоуен, сякаш събарял канарите. А по-малката припявала леко и звучно. Три денонощия Темевен ехтала от възторжената ил песен. Но малката камбана не издържала на напора и се спукала. Заместила я друга. Но и сега темевенската църква „Всех Святых“ със своите камбани напомня за традиции и дълголетие.

Мильо ПАВЛОВ

Манастирът „Св. Илия“ край Темевен

Темевенският манастир „Свети Илия“ е закътан в пазвите на Балкана. Построен през XIV век, още тогава той става културно средище на Втората българска държава. Цар Иван Шишман научава за родолюбивото му дейност и в знак на признателност му дарява кръст. Манастирът е светилник и в тъмните години на османското владичество. Той привлича към себе си и млади, и стари. Утолява жаждата им за знания. Неслучайно още в 1766 г. към него се открива кирилен училище, което след това преобразува в школа за деца и възрастни. Тук те се учат на четно и писмо. Станьо Гра-

чичейство и други. Благодарение на тях градът се замогва. Това привлича кърджалиите и изгорят до основи. Но манастирът се запазва. В него се укриват група деца, доведени тук от баба Мария Горанова. По-късно под влияние на чужди сили, всички книги от манастирската библиотека са били струпани под централния полилей и изгорени. Но това не стресва манастирската управа. По-късно манастирът е дотрояван и благоустроен. Усъвършенствана са вътрешните стенописи. Интересна е и резбата на манастира. В основите ѝ лежи фриз с растителни мотиви, стилизирани с вукс.

Манастирът „Св. Илия“ в Темевен

матик и монахът Василий преписват църковни и светски книги, житейски поучения и други. В 1810 г. тук прохода и резбарското изкуство, чийто инициатор е Кръстьо Захариев Зограф. Той е основател на местната резбарска школа. Много от местните занаятчии минават през школата на манастира и оформат прочутите занаяти – абаджийство, табачество, папук-

чието и други. Благодарение на тях градът се замогва. Това привлича кърджалиите и изгорят до основи. Но манастирът се запазва. В него се укриват група деца, доведени тук от баба Мария Горанова. По-късно под влияние на чужди сили, всички книги от манастирската библиотека са били струпани под централния полилей и изгорени. Но това не стресва манастирската управа. По-късно манастирът е дотрояван и благоустроен. Усъвършенствана са вътрешните стенописи. Интересна е и резбата на манастира. В основите ѝ лежи фриз с растителни мотиви, стилизирани с вукс.

За голямата любов на гражданството към манастира свидетелства това, че са го дарили над 60 души. В 1865 г. дори еснафските сдружения са се отзовали да помогнат.

Някога широко известни са били манастирските събори. Те ставали всяка година на 2 август, когато е патронният празник на манастира. На този ден манастирският двор се изпълвал с хора от съседните села. Те идвали тук да пазуварят, да се срещнат и повеселят.

През всички векове на своето съществуване манастирът „Св. Илия“ е бил пазител на православната вяра и българщината. Обявен е за паметник на културата и в момента стенописите в него се реставрират. Манастирът е полудействащ. В храма се служи на храмовия празник и в третия ден на Пасха. Светата обител редовно се посещава от поклонници и туристи.

Мильо ПАВЛОВ

ОБРАЗОВАНИЕ

Образователен форум в Кърджали

На 25 април от 10 ч. в една от залите на Младешкия дом в гр. Кърджали се провежда форум на тема: „Обучението по Религия в мултиетнически район – фактор за нравствено формиране на подрастващите и възпитанието им в междуетническа толерантност“. Форумът е открит с кратко приветствено слово от градоначалника – г-н Румен Димитров, както и от г-жа Ив. Караколева – председател на Консултативния съвет по образованието – община Кърджали.

Присъстваха представители на общинската администрация – „Хуманитарни и социални дейности“, Общинския съвет – Комисия по образованието, културата и вероизповеданията, Консултативния съвет по образование и Центъра за неправителствени организации – Кърджали. След проведено от тях широкообхватно изследване за оптимизиране на обучението по Религия те предложиха на вниманието на директори на училищата, учители, представителите на училищата настоятелствата, специалисти от ИО на МОН, началници на отделите „Образование“ в останалите общини на областта, представители и възпитаници на богословските факултети на СУ, на ВТУ, на Висшия ислямски институт, на студентско-богословския факултет на Пловдивския университет – Факиал „Любен Каравелов“ в гр. Кърджали, както и на ръководството на филиала в лицето на директора доц. Ив. Костов и зам.-директора г-жа Ек. Герджилова, ръководители на политически сили в общината, общественици и др. следните предложения:

1. МОН да внесе по съответния ред промени в учебния план за средно образование, като от началото на 2002-2003 учебна година обучението по Религия се включи в блок за задължително избираема подготовка (ЗИП) и се създадат реални възможности

за организиране на обучението по Религия от 1 до 8 клас без това да пречи на обучението по турски език, на ранноесловското обучение и на други избираеми дисциплини.

2. Обучението по Религия да се води разделно (по християнство и ислям) от 1 до 4 клас, както е в момента, като и по ислям то да започва от 1 клас.

3. Обучението по Религия от 5 до 8 клас да се води общо за учениците от всички вероизповедания с оглед възпитанието на подрастващите във взаимно опознаване и толерантност, като религията се изучава като исторически, философски и културен феномен.

4. МОН да организира допълнителна квалификация на учители (за 1-4 клас – начални, а за 5-8 клас – по философия, история и литература), които при недостиг на специалисти християнски и ислямски богослови да поемат обучението по Религия. Да не се разрешава на възпитаниците на средните ислямски училища да преподават по ислям, както и на духовни лица, които имат духовен сан.

5. Учителите по Религия да се назначават от директорите на училищата, а заплатането им да става от фонд „Работна заплата“ на училищата.

6. Да се състави учебна програма и се напишат учебници за съвместно обучение на учениците от всички вероизповедания от 5-8 клас.

7. МОН, ако намери за целесъобразно, да организира експериментално обучение, като включи дисциплината „Религия – Етика“ в Блок А на учебния план (задължително изучавани предмети) от 1-8 клас и предостави право на учениците (и на родителите им съгласно чл. 14, ал. 1 от ЗЗД) сами да избират коя от двете части на предмета да изучават – Религия или Етика.

8. Целесъобразно е в ИО на МОН да се назначи експерт за обучението по Религия (особено в мулти-религиозните райони) с висше богословско образование – без духовен сан.

9. Да се направи оценка на обучението по Педагогика, Психология и Методика на обучението по Религия в богословските факултети на ВУЗ (в висшия ислямски институт), за да се обезпечи високо качество на образователно-възпитателния процес на обучението по Религия.

След като всички присъстващи на форума се запознаха с предложенията, доц. Петко Кръстев, научен ръководител на Консултативния съвет по образование – Кърджали, изнесе доклад на тема: „Обучението по Религия пред нови предизвикателства“. Бяха представени в обширна форма направените анкетни проучвания в региона и бе обоснована нагледно необходимостта от оптимизацията на обучението по Религия в българското училище. След това започна същинската дискусия по така поставените проблеми, а именно: нормативното, техническото уреждане на въпроса за изучаването на религията като ЗИП в цялата страна, въпроса за учебниците, за това кой ще има право да преподава в българското светско училище, по въпроса за сълято или разделно изучаване на религията от различните вероизповедания, по проблемите за навлизането на сектите и възможностите за недопускането им в училище, за факта, че при едно такова религиозно образование ще трябва да се наблюдава на познавателната и стичната страна, а не на догматичността във всяка религия, така както е в Европа. Получиха се и предложения да не се поставя ограничаване до 8 клас на религиозното образование, тъй като в гимназията децата ни също биха имали нужда от него. Доц. Юнузов, зам.-председател на Консултативния

съвет, изказа становище, че в обучението по Религия е необходимо да се наблюдава не само във вероизповеданията, да се изучава предимно обредната и празнична страна на съответната религия, а от 5 до 8 клас акцентът да падне върху философския и културния феномен, погледнато в исторически план.

Ас. Д. Пенков, представител на БФ на СУ „Св. Климент Охридски“, представи и мнението на директора на Дирекция „Вероизповедания“ на МС и настоящ декан на БФ в СУ доц. д-р Ив. Желев, в което се казва, че Библията не бива да се заключава със седем печата за нашите деца, а трябва да им стане близка, своя, познаваема, за да не могат в по-късна възраст различните секти да ограбват душите им. Мястото на Религията е заслужено и неотменно като дисциплина в градоначалната на останалите предмети в българското училище и трябва да се изучава като задължителен предмет.

Доц. Желев препоръчва хората, които ще бъдат ангажирани с преподаване

на Религия, да бъдат по възможност дипломирани богослови или преминали през прекавалитацията учители, а също така упоменава, че църковните училища е добре да заработят с нужния капацитет.

Присъстващите представители на Главното муфтийство споделиха мнения по обсъжданите проблеми, приветстваха форума и одобриха изучаването на Религия в светското училище, но също така изказа опасения, че не разполагат с достатъчно подготвени кадри в това отношение.

Доц. Петков от Шуменския университет представи богословската катедра там, като уточни, че същите проблеми съществуват и там и вълнуват обществено, защото сектите не спят, а засилват дейността си. Той подкрепи мнението, че лица с духовен сан биха могли да станат учители по Религия, тъй като кадри наистина липсват.

Получиха се поздравителни телеграми от депутата Любви Местан и др., с които се одобрява и подкрепя форумът.

Зам.-деканът на ПБФ

Молика АТАНАСОВА

Остават открити редица въпроси, които се очаква да намерят своето разрешение в последващите обсъждания.

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

на Религия, да бъдат по възможност дипломирани богослови или преминали през прекавалитацията учители, а също така упоменава, че църковните училища е добре да заработят с нужния капацитет.

Присъстващите представители на Главното муфтийство споделиха мнения по обсъжданите проблеми, приветстваха форума и одобриха изучаването на Религия в светското училище, но също така изказа опасения, че не разполагат с достатъчно подготвени кадри в това отношение.

Доц. Петков от Шуменския университет представи богословската катедра там, като уточни, че същите проблеми съществуват и там и вълнуват обществено, защото сектите не спят, а засилват дейността си. Той подкрепи мнението, че лица с духовен сан биха могли да станат учители по Религия, тъй като кадри наистина липсват.

Получиха се поздравителни телеграми от депутата Любви Местан и др., с които се одобрява и подкрепя форумът.

Зам.-деканът на ПБФ

Молика АТАНАСОВА

Остават открити редица въпроси, които се очаква да намерят своето разрешение в последващите обсъждания.

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

на Религия, да бъдат по възможност дипломирани богослови или преминали през прекавалитацията учители, а също така упоменава, че църковните училища е добре да заработят с нужния капацитет.

Присъстващите представители на Главното муфтийство споделиха мнения по обсъжданите проблеми, приветстваха форума и одобриха изучаването на Религия в светското училище, но също така изказа опасения, че не разполагат с достатъчно подготвени кадри в това отношение.

Доц. Петков от Шуменския университет представи богословската катедра там, като уточни, че същите проблеми съществуват и там и вълнуват обществено, защото сектите не спят, а засилват дейността си. Той подкрепи мнението, че лица с духовен сан биха могли да станат учители по Религия, тъй като кадри наистина липсват.

Получиха се поздравителни телеграми от депутата Любви Местан и др., с които се одобрява и подкрепя форумът.

Зам.-деканът на ПБФ

Молика АТАНАСОВА

Остават открити редица въпроси, които се очаква да намерят своето разрешение в последващите обсъждания.

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

на Религия, да бъдат по възможност дипломирани богослови или преминали през прекавалитацията учители, а също така упоменава, че църковните училища е добре да заработят с нужния капацитет.

Присъстващите представители на Главното муфтийство споделиха мнения по обсъжданите проблеми, приветстваха форума и одобриха изучаването на Религия в светското училище, но също така изказа опасения, че не разполагат с достатъчно подготвени кадри в това отношение.

Доц. Петков от Шуменския университет представи богословската катедра там, като уточни, че същите проблеми съществуват и там и вълнуват обществено, защото сектите не спят, а засилват дейността си. Той подкрепи мнението, че лица с духовен сан биха могли да станат учители по Религия, тъй като кадри наистина липсват.

Получиха се поздравителни телеграми от депутата Любви Местан и др., с които се одобрява и подкрепя форумът.

Зам.-деканът на ПБФ

Молика АТАНАСОВА

Остават открити редица въпроси, които се очаква да намерят своето разрешение в последващите обсъждания.

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

Молика АТАНАСОВА

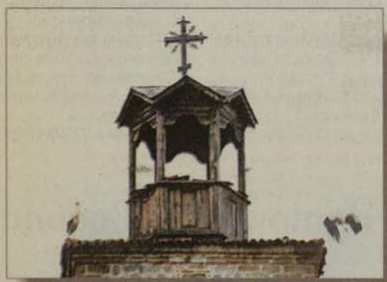
Молика АТАНАСОВА

Фотоизложба „Православна България“

Салон на изкуствата, НДК, зала 4, 8-20 май, откриване на 15 май - 18 ч. Автор: Николай Трейман

България прие знаменателно своето духовно раждане от Византия, когато Църквата се отърси окончателно от големите еретически сътресения, когато Вселенските събори запечатаха завинаги истинското учение за богооткровената истина и българите станаха част от новозаветния богоизбран народ. Това беляза техният път в историята. По време на разцвет и падение, на величие и унижение българинът остана свързан със своята православна вяра. Когато Господ допускаше най-тежки изпитания – във войни, бедствия и страдания и особено по време на вековното робство – точно Църквата и манастирите станаха пазители на влетените в едно вяра и национално самосъзнание. Всеки индивидуален или групов опит за разграничаване от здравата православна традиция винаги е бил и си остава равнозначен на скъсане с автентичния дух на нацията. Православна България има своите корени във високопросветната традиция от древността на своето покръстване, от разцвета на книжовността и висотата на исихастката богоозареност, от търпението, трудолюбието и здравия морал на българина. Без Православие България губи своята същностна идентичност и се обезличава до сбор от външоформални характеристики.

Авторът

Възвание

от църковното настоятелство на храм „Света Троица“ – с. Згориград, Врачанско

Уважаеми братя и сестри,

С благослението на Негово Високопреосвещенство Врачанския митрополит, на 13.09.1998 г. в с. Згориград бе извършен водосвет и положен основният камък на православен храм „Света Троица“.

Построяването на храма се извършва изключително на дарителски начала.

Изградихме храма в груб строеж. Остават довършителните работи: измазване на храма, дограмата, подовата настилка, иконостасът, подпорна стена с оградата на храма, ел. и ВиК инсталациите.

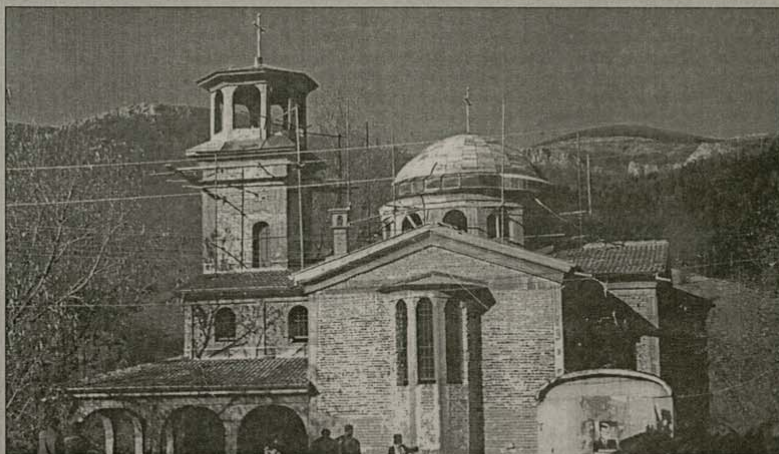
Затова горещо ви молим да откликнете на нашата нужда от средства по възможностите си, за извършване на гореспомнатите довършителни работи.

Банкова сметка на храм „Света Троица“ – с. Згориград: – 660 76644 – 101 280 321 1 в левове; – 660 76644 – 111 280 321 5 в шатски долари. ТБ „Биохим“ АД – клон „Батенберг“ – офис „Пирин“ – София, бул. „Ал. Стамболийски“ № 141.

За трансфер от други страни: SWIFT code: CBBIBGSF – 1, IVAN VAZOV str., Sofia 1040, COMMERCIAL BANK BIOCHIM, BRANCH „BATENBERG“, OFFICE „PIRIN“, F. „HRAM SVETA TROIЦA“.

Нека да довършим заедно това богоугодно дело. На всички дарители имената ще бъдат вписани в специална книга, която ще бъде поставена на видно място в храма. Очакваме вашата помощ и от сърце ви благодарим. Бог да бъде с Вас!

За контакти: д-р Л. Николчева гр. София, ул. „Екзарх Йосиф“ № 9, тел. 981 48 19

ПРОДЪЛЖАВА АБОНИРАНЕТО ЗА 2002 г.

„Църковен вестник“

сп. „Духовна култура“

1 година	19,20 лв.	1 година	16,80 лв.
6 месеца	9,60 лв.	6 месеца	8,40 лв.
3 месеца	4,80 лв.	3 месеца	4,20 лв.
1 месец	1,60 лв.	1 месец	1,40 лв.
Цена на 1 брой	0,50 лв.	Цена на 1 брой	0,90 лв.

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА
СВ. СИНОД, София – 1000
ул. „Оборище“ №4
тел. 987-56-11
тел./факс 980-30-16

Главен редактор
свещ. АНГЕЛ ВЕЛИЧКОВ
Ръкописи не се връщат.

Банкова сметка на Синодално издателство на БПЦ
ТБ Биохим, клон Европа – София, пл. „Св. Неделя“ № 19
банк код: 660 96 608, сметка: 1018147018

Сумите да се изпращат с пощенски запис или по банкова сметка, в които да се изписва точният адрес и пощенският код на получателя!

Напомняме, че „Църковен вестник“ съдържа свещени текстове и изображения и не бива да се използва за битови нужди.